

УДК: 025.1:027.7НТБКПІ](045)

Мірошніченко Марина Олексіївна

Miroshnychenko Maryna

Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка

КПІ ім. Ігоря Сікорського

The Scientific and Technical Library

named after H. I. Denysenko of The National

Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky

Kyiv Polytechnic Institute»

Київ, Україна

Робота зі стародруками і виданнями XIX - поч. XX ст.

Experience of work with old printed, rare and valuable editions of the 19th-20th centuries.

Ключові слова: *стародруки, рідкісні видання, університетська бібліотека, історія Київського політехнічного інституту, освітні заходи в бібліотеці.*

Keywords: *old books, rare publications, university library, history of Kyiv Polytechnic Institute, educational events in the library*

Анотація: *В статті представлений досвід наукової, культурно-освітньої і навчальної роботи відділу рідкісних і цінних документів напрацьований протягом майже десяти років діяльності.*

Annotation: *The article presents the experience of scientific, cultural, educational and training work of the Department of Rare and Valuable Documents, accumulated during nearly a decade of activity.*

У рамках нової Стратегії розвитку Науково-технічної бібліотеки КПІ ім. Ігоря Сікорського до 2020 р. постали нові завдання перед кожним підрозділом бібліотеки. Робота зі стародруками і рідкісними виданнями в будь-якій бібліотеці має свої усталені форми і засоби і, переважно, орієнтована на обслуговування науковців і дослідників. Але це не всі користувачі бібліотеки, яким може бути цікаво і потрібно знайомство з такого роду документами. Отже, проаналізувавши потреби наших клієнтів, ми вирішили шукати нові шляхи широкого і продуктивного розкриття фонду.

Перше знайомство зі старими документами відбувається через електронний каталог, тому бібліографічний запис повинен бути максимально широким, з урахуванням всіх збережених провенієнцій, без скорочень і з релевантними предметними рубриками.

Незабаром в НТБ КПІ буде введено міжнародний стандарт RDA, що особливо підходить для опису музейних експонатів та книжкових пам'яток. Він розширює можливості каталогізатора для повнішого задоволення всіх запитів та інтересів користувача і ми вже готові до його запровадження.

Для збільшення кількості віртуальних користувачів необхідно відкритий доступ до повних текстів наших раритетів. 2018 року ми отримали грант на програмне забезпечення для створення Цифрової бібліотеки Київської політехніки і незабаром розпочнуться системні роботи зі створення електронних копій найцінніших документів та представлення їх у мережі.

Постійне фронтальне опрацювання старої частини фонду бібліотеки обумовило велику кількість знахідок у книгах. Це різного роду документи: листи, фотографії, квитки, грошові знаки, поштові картки, бібліотечні замовлення тощо. Забуті в книжках речі можуть багато розповісти про читачів бібліотеки протягом багатьох десятиліть існування університету. Таким чином, виникла ідея створити окрему колекцію «Документи соціального життя КПІ» і започатковано загальноуніверситетський проект «Збережи історію КПІ». Промоцію готували і здійснювали співробітники відділу перспективного розвитку. Незабаром ми почали отримувати подарунки не лише від працівників університету, а й від інших киян. Проект посприяв залученню нових користувачів відділу і бібліотеки.

Останні два роки до відділу приєднано залу історії КПІ, де зберігаються історичні документи і роботи викладачів з XIX ст. Деякий час відбувалося вивчення досвіду подібних підрозділів в бібліотеках і формування власного бачення такої колекції в рамках відділу. На сьогодні колекція повністю переформатована, всі записи в ЕК відредаговані і створено окрему колекцію «Історія КПІ ім. Ігоря Сікорського». В середині матеріали поділені на окремі підколекції, що дозволяє користувачеві швидко знайти документи, що його цікавлять. Вважаємо це своїм ноу-хау.

Під час реформування фонду історії КПІ виникла ідея музеєфікації частини території зали – створення куточка професорського кабінету для ілюстрації окремих сторінок історії Київського політехнічного інституту при проведенні численних ознайомчих екскурсій для студентів та гостей бібліотеки. Силами працівників бібліотеки були зібрані експонати і відреставровані меблі. Ефект виявився вражаючим. Окрім екскурсій, імпровізований кабінет відвідують студенти під час лекційних занять з курсу «Історія КПІ», що їх проводить кафедра історії університету. За ініціативи завідувача кафедри Костишевої

С.О. лекції про дореволюційний період діяльності КПІ проходять у бібліотеці за участі працівників відділу РЦД. Відгуки студентів свідчать про вдалий початок співпраці кафедри історії та Науково-технічної бібліотеки при викладанні цієї дисципліни.

Важливою частиною роботи відділу стала співпраця з викладачами Видавничо-поліграфічного інституту: протягом року саме в залі рідкісних і цінних документів відбуваються заняття з історії українського книгодрукування та введення в спеціальність для майбутніх поліграфістів.

Системне залучення бібліотеки до навчального процесу сприяє ефективному використанню студентами всіх курсів і різних факультетів фондів відділу в навчальному і науковому процесі. Також протягом року працівники відділу супроводжують різні наукові заходи, що відбуваються в бібліотеці, книжковими виставками і постійно виступають з доповідями.

Для популяризації фонду використовуються і соціальні мережі та періодичні видання: ми створили групу в Фейсбуці «Стародруки Київської політехніки» та маємо однойменний блог на сайті бібліотеки. Намагаємося постійно публікувати нові матеріали в газеті «Київський політехнік».

Ще один освітній проект започатковано цього ювілейного для КПІ року: історичні студії «Think about it». Зустрічі відбуваються щомісячно протягом навчального року. Запрошуються відомі історики і киевознавці, які розповідають про окремі цікаві сторінки історії, як Київського політехнічного інституту, так і загалом вітчизняної науки і техніки. Вже перші зустрічі довели, що потреба в таких тематичних і системних студіях дуже велика і нуртує вона не лише в спільноті КПІ, а й серед мешканців Києва. Отже, цикл лекцій, започаткований до 120-річчя університету, має цікаве майбутнє і в наступні роки.